

ÖZBEKİSTAN

ÜLKE RAPORU

**KASIM
2025**

Özbekistan Hakkında Genel Bilgi	2
Dış Ticaret	3
Sektörler ve Fırsatlar	4
İthalat Pazarları	6
Özbekistan'ın En Çok İthal Ettiği Ürünler	7
Özbekistan İhracat Pazarları	9
Özbekistan'ın En Çok İhraç Ettiği Ürünler	10
Ülkemizin Özbekistan'a İhracatı	12
Ülkemizin Özbekistan'dan İthalatı	14
İhracat Potansiyeline Göre Sektörler	16
Anlaşmalar ve Vergiler	17
Standartlar	18
Paketleme ve Etiketleme	19
Belgelendirme	20
Pazara Giriş Yolları	21
İş Kültürü	22
Pasaport ve Vize İşlemleri	23
Ticaret Müşavirlikleri ve Ateşelikler	24
Fuarlar	25

ÖZBEKİSTAN HAKKINDA GENEL BİLGİ

BAŞKENT:	Taşkent
YÜZÖLÇÜMÜ:	447.400 km ²
NÜFUS:	37.700.000
RESMİ DİL:	Özbekçe
BAŞLICA ÖNEMLİ ŞEHİRLER:	Taşkent, Namangan, Semerkant, Andican, Buhara
PARA BİRİMİ:	Som (UZS)
GSYİH:	132,5 Milyar USD

Dış Ticaret

Özbekistan ekonomisi büyük ölçüde doğal gaz ve emtia ihracatına dayanmaktadır. 2016'dan bu yana yapılan ekonomik reformlar, büyümeyi sürdürmüş ve ülkeyi yatırımcılar için daha cazip hâle getirmiştir. Ülkenin kalkınma stratejisi, çeşitlendirilmiş ve rekabetçi bir ekonomi oluşturmayı, ulusal kaynakları yenilikçi teknolojiler ve yeni pazar yöntemleriyle etkin kullanmayı hedeflemektedir.

Reel sektörün istikrarlı işleyişi için gerekli kaynaklar sağlanmış, ithal ikamesi ve endüstriyel üretimin çeşitlendirilmesiyle ihracat yapısında önemli değişiklikler yapılmıştır. Komşu ülkelerle ilişkiler güçlendirilmiş ve ekonomik, ticari, endüstriyel ve kültürel bağlar geliştirilmiştir. Özbekistan, küresel COVID-19 resesyonuna rağmen ekonomik olarak direnç göstermiştir.

Olumlu makroekonomik görünümüne karşın, kişi başına gelir bölgesel rakiplerin gerisinde kalmaktadır. 2022-2024 döneminde ülke GSYİH'sını ortalama %6'dan fazla büyütürerek güçlü bir performans sergilemiştir. Enerji ve altyapı sektörlerindeki yatırımlar büyümeyi destekleyecek; rekor altın fiyatları ihracat ve devlet gelirlerini artıracaktır. Daha düşük enflasyon, parasal gevşeme ve Rusya'dan gelen para transferleri özel tüketimi canlı tutacaktır. 2024 sonuçlarına dayanarak, perakende, inşaat, hizmetler ve turizmde geniş tabanlı bir büyüme öngörülmektedir.

Sektörler ve Fırsatlar

2024 yılında Özbekistan'ın ihracatı 32 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Başlıca ihracat yaptığı ülkeler Rusya, Çin, Kazakistan, Türkiye ve Afganistan'dır; Türkiye, ihracatta yaklaşık %5 paya sahiptir. Ülkenin önde gelen ihraç ürünleri arasında altın (platin kaplamalı dahil, işlenmemiş veya yarı işlenmiş), pamuk ipliği, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar, rafine bakır ve bakır alaşımları ile petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar yer almaktadır.

Özbekistan'ın 2024 yılı ithalatı ise 56 milyar dolar olmuştur. Ülke başlıca Çin, Rusya, Kazakistan, Güney Kore ve Türkiye'den ithalat yapmaktadır; Türkiye'nin ithalattaki payı yaklaşık %5'tir. İthal edilen başlıca ürünler petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar, dozlanmış ilaçlar, petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar ile otomobiller ve karayolu taşıtları için aksam ve parçaları kapsamaktadır.

2024 yılında Türkiye'den Özbekistan'a yapılan ihracatta başlıca ihracat ürünleri arasında içten yanmalı motorlar, demir ve çelikten inşaat aksamaları, otomobiller, örme iç giyim ürünleri ile dokuma ve tekstil makineleri yer almaktadır.

Aynı dönemde Türkiye'nin Özbekistan'dan ithalatında pamuk ipliği, bakır teller, demir cevheri ve konsantreleri, etilen polimerleri ve bakır borular öne çıkmaktadır. Sonuç olarak, 2024 yılında Türkiye Özbekistan ile ticaretle yaklaşık 1 milyar dolar dış ticaret fazlası vermiştir.

Sektörler ve Fırsatlar

2024 yılında Özbekistan'da tarım, hayvancılık, ormancılık ve balıkçılık sektöründe üretim, hizmetler dahil yaklaşık 37 milyar USD seviyesinde gerçekleşmiş olup, bunun büyük bir kısmını tarım ve hayvancılık faaliyetleri oluşturmaktadır. Bu alan, bir önceki yıla göre %3 oranında büyüme göstermiştir ve üretimin yaklaşık %95'i küçük ölçekli özel işletmeler tarafından yürütülmektedir. 2025 başı itibarıyla ülkede 14,4 milyon baş büyükbaş, 24,6 milyon baş küçükbaş ve 106,6 milyon civarında kümes hayvanı bulunmaktadır. Bu durum, sığır ve kümes hayvanı yetiştiriciliği, meyve ve sebze fideleri, süs bitkileri ile sera teknolojileri ve yem üretimi gibi alanlarda yatırım fırsatları sunmaktadır.

Sanayi sektörü 2024'te %6,8 artışla yaklaşık 70 milyar USD seviyesine ulaşmış, bunun %85'ini imalat sanayi, %8'ini madencilik ve %7'sini enerji üretimi oluşturmaktadır. İmalat sanayinde metalürji, gıda-içecek-tütün ürünleri, tekstil-hazır giyim ve motorlu taşıt üretimi öne çıkmaktadır. Üretimin büyük kısmı orta-düşük ve düşük teknolojiye dayalı olup, yüksek ve orta teknoloji ürünlerin payı %23,5'e gerilemiştir. Bu kapsamda gıda işleme, paketleme, tarım ve madencilik makineleri, tekstil ve konfeksiyon makineleri, inşaat malzemeleri, ilaç ve medikal ürünler gibi alanlar yatırım için potansiyel taşımaktadır.

Hizmetler sektörü 2024 yılında yaklaşık %13 büyüyerek 64,7 milyar USD'ye ulaşmış ve 311 binden fazla firma faaliyet göstermiştir. Sektörde konaklama ve yiyecek-içecek hizmetleri, ticaret, lojistik ve finansal hizmetler öne çıkmakta olup, bu dört alan toplam sektör hacminin yaklaşık %75'ini oluşturuyor. Özbekistan'da bilgi ve iletişim teknolojileri, veri işleme ve barındırma hizmetleri, sağlık teknolojileri, ulaştırma ve dijital dönüşüm gibi hizmet alanlarında fırsatlar bulunmaktadır.

Ülke, 37 milyonu aşkın nüfusu ve stratejik konumuyla BDT ve komşu pazarlarına açılan önemli bir ekonomik kapı konumundadır. Doğal gaz, altın, uranyum, gümüş ve bakır gibi değerli maden kaynaklarına sahip olan Özbekistan, 2024'te 44,6 milyar m³ doğal gaz üretmiş ve 628 milyon USD değerinde ihracat gerçekleştirmiştir. Altın üretiminde dünyada ilk on ülke arasında yer alan ülke, yıllık 100-120 ton üretim yaparken, yaklaşık 382 ton altın rezervine sahiptir ve 2024'te 7,5 milyar USD altın ihracatı gerçekleştirmiştir. Madencilik ve enerji sektörlerinde, petrol ve gaz sahalarının geliştirilmesi, sismik araştırmalar, derin sondaj ve yeni alanların araştırılması gibi alanlarda işletmeler için yatırım fırsatları mevcuttur.

Özbekistan'ın İthalat Pazarları

- Özbekistan'ın en fazla ithalat yaptığı ülke Çin'dir. Çin'den sonra en fazla ithalatın Rusya ve Kazakistan ile gerçekleştiği görülmektedir.
- Ülkemiz ise, 2024 yılı verilerine göre yaklaşık 2,6 milyar ABD doları pazar payı ile 5. sırada yer almaktadır.

Sıra No	İhracatçı Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
*	Dünya	19.955.151	23.724.275	28.264.000	36.660.334	55.524.325
1	Çin	4.425.626	4.860.715	6.321.465	11.578.482	16.175.595
2	Rusya	4.079.758	5.331.691	6.053.274	6.540.966	12.452.572
3	Kazakistan	2.091.366	2.701.119	3.222.244	2.977.043	4.215.704
4	Güney Kore	1.934.612	1.742.089	2.171.776	2.385.882	3.000.099
5	Türkiye	1.072.526	1.655.968	1.674.200	1.808.980	2.579.582
6	Almanya	691.915	645.973	1.010.473	934.539	1.494.122
7	Türkmenistan	395.080	687.790	725.196	950.067	1.485.139
8	Hindistan	420.144	458.580	652.690	651.909	1.292.810
9	Belarus	213.895	314.107	405.479	509.098	765.895
10	Litvanya	471.193	437.062	397.352	483.906	765.823

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan'ın En Çok İthal Ettiği Ürünler

SIRA NO:	GTİP NO:	Ürün Açıklaması	2020	2021	2022	2023	2024
1	'271121	Gaz halindeki doğal gaz□	47.811	154.153	281.093	683.246	2.400.691
2	'300490	Terapötik veya profilaktik amaçlı, karışık veya karıştırılmamış ürünlerden oluşan, ölçülü dozlarda "transdermal uygulama için olanlar dahil" veya perakende	713.992	858.803	952.519	1.016.726	1.833.084
3	'271019	Petrol veya bitümlü minerallerden elde edilen, biyodizel içermeyen orta boy yağlar ve müstahzarlar, başka yerde sınıflandırılmamış□	470.373	617.700	657.302	644.071	1.519.684
4	'271012	Hacimce > %90'ı "kayıplar dahil" 210°C'de "ASTM D 86 yöntemi"ne göre damıtılan petrol veya bitümlü minerallerin hafif yağları ve müstahzarları (biyodizel	67.293	146.333	182.316	470.240	974.146
5	'100199	Buğday ve mahlut (ekimlik tohumu ve durum buğdayı hariç)□	541.605	613.550	763.267	756.624	931.640

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan'ın En Çok İthal Ettiği Ürünler

SIRA NO:	GTİP NO:	Ürün Açıklaması	2020	2021	2022	2023	2024
6	'880240	Boş ağırlığı > 15.000 kg olan uçaklar ve diğer motorlu hava taşıtları (8806 pozisyonundaki helikopterler, zeplinler ve insansız hava taşıtları hariç)□	0	72.008	365.238	908.024	857.491
7	'870323	<10 kişi taşımak üzere esas olarak tasarlanmış, istasyon vagonları ve yarı arabaları dahil, silindir hacmi > 1.500 cm ³ fakat ≤ 3.000 cm ³ olan, sadece kıvılcım ateşlemeli,	332.663	440.635	535.962	705.741	800.417
8	'720839	Demir veya alaşımsız çelikten, genişliği ≥ 600 mm olan, rulo halinde, sadece sıcak haddelenmiş, kaplanmamış, kaplanmamış veya kaplanmamış, kalınlığı < 3 mm olan,	90.883	320.057	437.667	378.175	656.534
9	'870840	Traktörler, on veya daha fazla kişi taşımaya mahsus motorlu taşıtlar, motorlu arabalar ve esas olarak insan taşımak üzere tasarlanmış diğer motorlu taşıtlar, mal	193.732	181.470	298.904	422.176	626.025
10	'270900	Petrol yağları ve bitümlü minerallerden elde edilen yağlar, ham petrol□	194.978	264.775	293.464	343.330	620.010

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan'ın İhracat Pazarları

- Özbekistan'ın ihracat pazarında birinci sırada Rusya yer almakta olup, bu ülkeyi sırasıyla Çin ve Kazakistan takip etmektedir.
- Özbekistan'ın 2024 yılı itibarıyla Türkiye pazarına ihracatı yaklaşık 1,6 Milyar ABD doları olarak gerçekleşmiştir.

Sıra No	İthalatçı Ülkeler	2020	2021	2022	2023	2024
*	Dünya	13.127.295	14.034.977	15.286.928	21.016.917	31.856.439
1	Rusya	1.161.766	1.703.536	2.599.858	3.023.085	4.472.903
2	Çin	1.282.105	1.744.424	1.753.107	1.761.838	1.851.662
3	Kazakistan	732.315	1.023.478	1.251.475	1.351.127	1.837.465
4	Türkiye	949.066	1.638.927	1.457.562	1.316.422	1.580.235
5	Afganistan	570.571	493.900	524.958	765.968	1.398.711
6	Kırgızistan	712.544	770.421	926.870	764.031	740.743
7	Tacikistan	284.257	329.180	392.713	488.922	540.081
8	Pakistan	97.380	126.629	123.701	228.120	408.241
9	Azerbaycan	51.104	73.214	126.819	144.077	270.020
10	B.A.E.	9.693	16.788	26.705	165.195	250.541

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan'ın En Çok İhraç Ettiği Ürünler

SIRA NO:	GTİP NO:	Ürün Açıklaması	2020	2021	2022	2023	2024
1	'710813	Altın, platinle kaplanmış altın dahil, yarı mamul formlarda, parasal olmayan amaçlar için□	5.804.440	4.109.750	4.110.300	8.153.800	13.567.500
2	'271121	Gaz halindeki doğal gaz□	457.101	687.901	892.346	529.159	727.133
3	'740311	Katotlar ve katot bölümleri şeklinde rafine edilmiş bakır□	570.052	719.631	569.456	520.927	687.599
4	'271019	Petrol veya bitümlü minerallerden elde edilen, biyodizel içermeyen orta boy yağlar ve müstahzarlar, başka yerde sınıflandırılmamış□	6.117	37.051	84.345	220.197	536.130
5	'520523	Ağırlıkça >= %85 pamuk içeren ve doğrusal yoğunluğu 192,31 desiteks ile < 232,56 desiteks "> MN 43 ile MN 52" arasında olan taranmış liflerden tek kat pamuk ipliği (dikiş	122.449	223.899	238.454	271.297	532.151

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan'ın En Çok İhraç Ettiği Ürünler

SIRA NO:	GTİP NO:	Ürün Açıklaması	2020	2021	2022	2023	2024
6	'110100	Buğday veya meslin unu	218.610	281.012	268.530	455.933	513.623
7	'610910	Pamuklu tişörtler, atletler ve diğer yelekler, örme veya tığ işi	162.143	180.739	252.831	394.351	498.200
8	'740819	Maksimum kesit boyutu <= 6 mm olan rafine bakır tel	68.245	204.097	248.841	336.748	488.391
9	'520512	Ağırlıkça >= %85 pamuk içeren ve doğrusal yoğunluğu 232,56 desiteks ile < 714,29 desiteks "> MN 14 ile MN 43" arasında olan taranmamış liflerden oluşan tek pamuk	193.578	328.425	343.415	320.368	439.550
10	'741110	Rafine bakırdan yapılmış borular ve tüpler	45.702	109.884	155.802	274.753	377.916

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Ülkemizin Özbekistan'a İhracatı

Sıra No	Ürün GTİP No	Ürün Açıklama	Türkiye'nin Özbekistan'a İhracatı			Özbekistan'ın Dünyadan İthalatı			Türkiye'nin Dünyaya İhracatı		
			2022	2023	2024 ↓	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	'840790	Kıvılcım ateşlemeli alternatif veya döner içten yanmalı pistonlu motorlar (uçak veya deniz tahrik sistemleri için olanlar ve 87.	6	1.680	69.909	16.156	3.766	78.913	2.218	4.668	75.820
2	'610990	Örme veya tığ işi tekstil malzemelerinden tişörtler, atletler ve diğer yelekler (pamuklu hariç)□	948	1.670	41.178	987	1.243	2.886	876.508	890.008	909.620
3	'730890	Demir veya çelikten yapılar ve yapı parçaları, başka yerde sınıflandırılmamış (köprüler ve köprü bölümleri, kuleler ve kafes direkleri,	19.190	20.738	35.878	63.620	162.853	117.098	1.421.129	1.480.388	1.540.837
4	'620323	Sentetik elyaftan erkek veya erkek çocuk takımları (örgü veya tığ işi, kayak takımları ve mayolar hariç)□	0	1	35.201	181	382	1.614	38.152	31.928	74.978
5	'961900	Herhangi bir malzemeden yapılmış hijyenik pedler ve tamponlar, peçeteler ve peçete astarları ve benzeri ürünler□	46.788	43.244	30.550	78.908	100.893	141.262	876.081	974.272	822.072

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Ülkemizin Özbekistan'a İhracatı

Sıra No	Ürün GTİP No	Ürün Açıklama	Türkiye'nin Özbekistan'a İhracatı			Özbekistan'ın Dünyadan İthalatı			Türkiye'nin Dünyaya İhracatı		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
6	'271019	Petrol veya bitümlü minerallerden elde edilen, biyodizel içermeyen orta boy yağlar ve müstahzarlar, başka yerde sınıflandırılmamış□	15.200	22.176	28.197	657.302	644.071	1.519.684	9.822.336	11.991.641	12.487.144
7	'870340	10 kişiden az kişiyi taşımak üzere esas olarak tasarlanmış, itme gücü olarak hem kıvılcım ateşlemeli içten yanmalı pistonlu motora hem de	-	173	28.079	811	11.341	9.455	3.301.864	4.672.454	4.780.253
8	'853710	Elektrik kontrolü veya elektrik dağıtımı için voltaj <= 1.000 V olan panolar, dolaplar ve benzeri cihaz kombinasyonları□	20.610	14.476	26.413	80.536	100.240	217.761	443.773	600.804	668.400
9	'848180	Borular, kazan gövdeleri, tanklar, fiçiler veya benzeri cihazlar (basınç düşürücü vanalar, pnömatik güç iletimini kontrol eden vanalar, "geri	19.040	27.889	25.623	89.040	115.887	208.391	521.975	591.600	610.081
10	'300490	Terapötik veya profilaktik amaçlı, karışık veya karıştırılmamış ürünlerden oluşan, ölçülü dozlarda "transdermal uygulama için olanlar	62.529	37.709	24.374	952.519	1.016.726	1.833.084	978.952	1.104.723	1.077.694

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Ülkemizin Özbekistan'dan İthalatı

Sıra No	Ürün GTİP No	Ürün Açıklama	Türkiye'nin Özbekistan'dan İthalatı			Özbekistan'ın Dünyaya İhracatı			Türkiye'nin Dünyadan İthalatı		
			2022	2023	2024 ↓	2022	2023	2024	2022	2023	2024
1	'740819	Maksimum kesit boyutu ≤ 6 mm olan rafine bakır tel□	159.804	207.629	254.162	248.841	336.748	488.391	271.374	312.733	394.486
2	'260112	Toplanmış demir cevherleri ve konsantreleri (kavrulmuş demir piritleri hariç)□	43.440	10.326	135.552	0	0	0	699.434	453.870	541.146
3	'520523	Ağırlıkça ≥ %85 pamuk içeren ve doğrusal yoğunluğu 192,31 desiteks ile < 232,56 desiteks "> MN 43 ile MN 52" arasında olan taranmış	102.069	75.146	112.637	238.454	271.297	532.151	170.953	143.488	128.143
4	'390120	Özgül ağırlığı ≥ 0,94 olan polietilen, birincil formlarda□	99.795	90.220	90.217	266.917	253.232	314.899	1.284.927	1.237.283	1.069.417
5	'520513	Ağırlıkça ≥ %85 pamuk içeren ve doğrusal yoğunluğu 192,31 desiteks ile < 232,56 desiteks "> MN 43 ile MN 52" arasında olan taranmamış	274.032	149.797	84.673	428.490	376.269	377.726	302.465	162.685	88.974

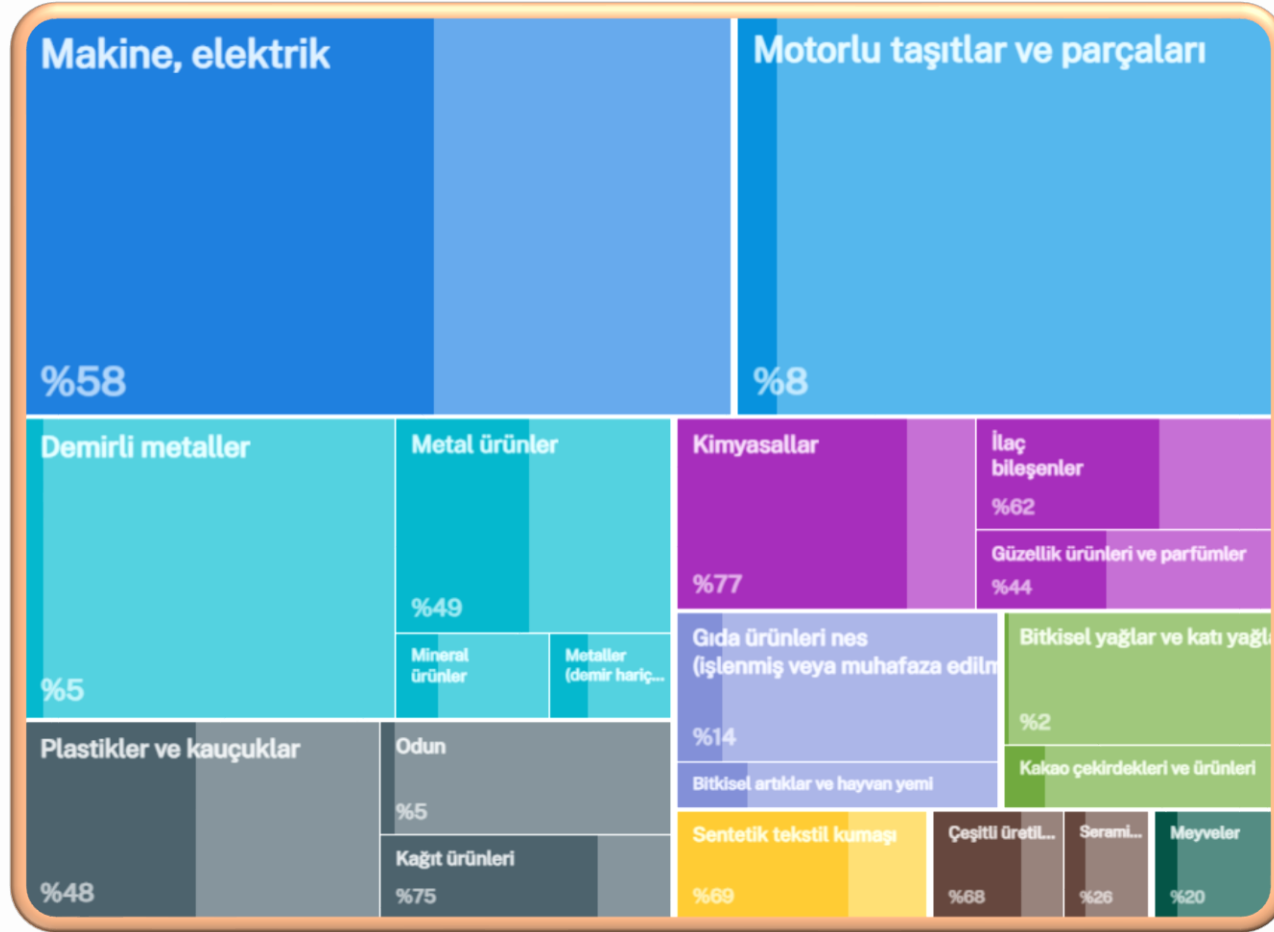
Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Ülkemizin Özbekistan'dan İthalatı

Sıra No	Ürün GTİP No	Ürün Açıklama	Türkiye'nin Özbekistan'dan İthalatı			Özbekistan'ın Dünyaya İhracatı			Türkiye'nin Dünyadan İthalatı		
			2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
6	'741110	Rafine bakırdan yapılmış borular ve tüpler□	74.779	87.245	76.430	155.802	274.753	377.916	342.909	351.009	341.430
7	'790112	İşlenmemiş çinko, alaşımsız, ağırlıkça < %99,99 çinko içeren□	169.463	81.147	44.626	202.242	169.135	116.714	833.846	530.348	510.020
8	'520512	Ağırlıkça >= %85 pamuk içeren ve doğrusal yoğunluğu 232,56 desiteks ile < 714,29 desiteks "> MN 14 ile MN 43" arasında olan taranmamış	108.552	49.176	40.996	343.415	320.368	439.550	256.677	135.187	103.944
9	'520299	Pamuk atıkları (iplik atıkları, iplik atıkları ve garnetlenmiş stok hariç)□	16.965	17.857	25.181	18.559	22.299	43.170	34.858	24.494	32.474
10	'080620	Kurutulmuş üzümler□	11.747	10.641	20.183	84.022	77.517	112.001	42.790	49.544	66.538

Birim Değeri: Bin ABD Doları (\$)

Özbekistan Pazarında Ülkemiz İçin İhracat Potansiyeli Taşıyan Sektörler

■ İHRACAT POTANSİYELİ ■ GERÇEKLEŞEN POTANSİYEL (% OLARAK)

İhracat potansiyel haritası incelendiğinde Ülkemizden Portekiz'e en büyük ihracat potansiyeline sahip ilk 3 sektör;

- Makine, Elektrik ürün grupları,
- Motorlu Taşıtlar ve Parçaları,
- Ve Demirli Metaller ürün grupları oluşturmaktadır.

Motorlu Taşıtlar ve Parçaları, değer açısından potansiyel ve temel ihracat arasında en büyük mutlak farkı göstermekte olup, 597 milyon ABD doları tutarında ek ihracat yapılmasına olanak sağlamakta olup, gerçekleşmemiş ihracat potansiyelinin %25'ini temsil etmektedir.

Anlaşmalar ve Vergiler

Özbekistan’da ithalat, ithalatçı ile Özbekistan mukimi olmayan bir işletme arasında yapılan sözleşmeye dayanır. İthal edilen eşyalar, gümrük vergileri ödenip ticaret politika önlemlerine uyulduğunda “Serbest dolaşım (ithalat)” rejimi altında serbestçe dolaşır. Gümrük işlemleri için gümrük beyannamesi, taşıma belgeleri, faturalar ve menşe belgesi sunulmalıdır. Belirli teknolojik makine ve ekipmanlar, ihracatçı ülkenin gümrük beyannamesi ibrazı halinde vergi muafiyetinden yararlanır. Gümrükleme işlemleri elektronik olarak DTOTEBS sistemi üzerinden yapılabilir ve ek belge talebi yasaktır; istenirse belgeler kâğıt üzerinde de sunulabilir.

İhracat ise ihracatçı ile Özbekistan mukimi olmayan bir işletme arasında yapılan sözleşmeye dayanır. İhraç edilen eşyalar, gümrük bölgesinden çıkarak Özbekistan eşyası statüsünü kaybeder ve ihracat gümrük rejimi kapsamına girer. İhracatta gerekli belgeler, ihracat sözleşmesi, gümrük beyannamesi, taşıma belgeleri ve faturaları içerir. Elektronik gümrükleme DTOTEBS sistemi üzerinden yapılır ve gümrük makamları ek belge talep edemez; istenirse tüm belgeler kâğıt üzerinde de sunulabilir.

Türkiye ile Özbekistan, 29 Mart 2022’de 12’şer ürünü kapsayan Tercihli Ticaret Anlaşması imzalamıştır. Türkiye, ayrıca Özbekistan ile Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşması’na imza atan ülkeler arasında yer almakta ve böylece iki ülke arasında ticaret ve yatırım işbirliği desteklenmektedir. Özbekistan, aynı zamanda Avrupa Birliği tarafından 2021’de GSP+ kapsamında tercihli ticaret rejimine alınmış ve Birleşik Krallık ile 7.800’den fazla üründe sıfır ithalat vergisi uygulayan GSP programına kabul edilmiştir.

Özbekistan’da gümrük vergileri, Gümrük Kanunu ve Gümrük Tarifesi Kanunu ile düzenlenir ve ürünlerin niteliğine, menşe ülkeye ve diğer faktörlere göre %0-70 arasında değişir; ortalama oranlar 2017’den bu yana %7-8 seviyesine düşmüştür. İthalatta çoğunlukla ad valorem vergi uygulanır, KDV ise toplam gümrük değeri üzerinden %12’dir. Gümrükleme ücretleri beyan edilen değere göre THB’nin 0,5 ila 75 katı arasında değişir. Gümrük değeri, malların Özbekistan sınırına kadar oluşan nakliye, yükleme, sigorta, komisyon ve fikri mülkiyet hakları masraflarını kapsayan artırılmış fatura değeri olarak hesaplanır.

Standartlar

Özbekistan'a ithal edilecek ürünler için zorunlu standart kontrolü uygulanmaktadır. Ülkede yalnızca GOST Standart Belgesi kabul edilmektedir. İthal malların standartları, Özbek Standardizasyon, Metroloji ve Sertifikasyon Ajansı (Uzstandart) tarafından devlet kaydına tabi tutulur. Ulusal sistem, 97 standart grup ve 40 teknik kılavuz grubunu içerir ve büyük çoğunluğu eski Sovyet sistemine dayanmaktadır. Bununla birlikte Global G.A.P ve ORGANIC gibi uluslararası yöntemlere geçiş süreci devam etmektedir. Ürünler, teknik, farmakolojik, sıhhi, veteriner, bitki sağlığı ve çevre standartlarına uygun olmalıdır. Standart, gereklilik, kural ve normlara uymayan veya sertifikası, işareti veya uygunluk işareti olmayan ürünlerin ithalatı yasaktır.

Karantina izni ve bitki sağlığı sertifikası, Özbekistan Cumhuriyeti topraklarını bitki karantinası için zararlı organizmalardan koruma prosedürüne uygun olarak verilir. Karantina izni, Özbekistan Cumhuriyeti Bitki Karantina ve Koruma Ajansı tarafından ithalat veya transit geçiş izni verilen ürünler için düzenlenir. Bitki sağlığı sertifikası ise ihracatçı ülkenin yetkili makamları tarafından her bir taşıma birimine verilerek ürünlerin karantina nesneleri ile kontaminasyonunun olmadığını teyit eder (<https://lex.uz/ru/docs/3540097#3542331>). Karantina kontrolü altındaki ürünlerin listesi, ilgili kararın Ek-1'inde belirtilmiştir.

Özbekistan'da ürünlerin güvenliği ile ilgili zorunlu gereklilikler, "Teknik düzenleme hakkında" kanun çerçevesinde düzenlenir (<https://lex.uz/docs/1624981>). 2025 Kanunu ile teknik düzenleme alanındaki normatif belgeler belirlenmiş olup bunlar teknik düzenlemeler, standardizasyona ilişkin normatif belgeler, sağlık, veterinerlik ve bitki sağlığı kuralları, şehir planlaması ve çevre standartlarını kapsar. Ülkede genel ve özel teknik düzenlemeler uygulanmaktadır (<https://www.standart.uz/page/view?id=19>).

Teknik düzenleme alanında yetkili devlet organları şunlardır: Özbek Teknik Düzenleme Kurumu (UzStandart); Sağlık Bakanlığı, ürün ve hizmetlerin insan sağlığına uygunluğunu ve teknik gereklilikleri denetler; İnşaat Bakanlığı, kentsel planlama ve yapı güvenliği ile ilgili teknik düzenlemeleri uygular; Ekoloji ve Çevre Koruma Devlet Komitesi, doğal kaynak kullanımı ve çevre koruma ile ilgili zorunlu gereklilikleri uygular ve zararlı etkilerin yayılmasını engeller.

Paketleme ve Etiketleme

Özbekistan'a ithal edilen ürünlerin paketleme ve işaretleme koşulları belirli standartlara tabidir. Ambalaj malzemesi, Özbek ithalatçısının kalite şartlarına uygun olmalı ve açık havada saklanacağı göz önünde bulundurularak suya ve ısıya dayanıklı olmalıdır.

Ahşap ambalaj malzemesi (WPM) için Özbekistan, Uluslararası Bitki Sağlığı Önlemleri Standardı (ISPM) No. 15'i kabul etmektedir. Bu nedenle WPM, ihracatçı ülkenin bitki koruma otoritesi tarafından onaylanmış tesislerde ISPM 15'e uygun şekilde işlenmelidir.

Zorunlu belgelendirmeye tabi tüketici malları, Özbekistan'da uygunluk işareti ile etiketlenmelidir. Ticari amaçlı gıda ve tüketim mallarının paketleri, 11 Şubat 2020 tarihli PP-4594 sayılı Cumhurbaşkanlığı Yönetmeliği uyarınca 1 Ağustos 2020'den itibaren etiketlenmelidir; yapışkanlı çıkartmalar kullanılamaz. Bu düzenleme, UzStandard tarafından normatif-yasal eylem olarak uygulanmaktadır.

Bazı ürünler için 21 Kasım 2020 tarihli ve 737 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile zorunlu dijital işaretleme sistemi getirilmiştir. 31 Aralık 2020 tarih ve 833 sayılı Karar, dijital işaretlemeye kademeli geçiş için yol haritasını belirler. Bu şekilde etiketlenmeyen ürünlerin ithalatı yasaktır.

Belgelendirme

Özbekistan Teknik Düzenleme Kurumu (UzStandart), ulusal belgelendirme ve sertifikasyon kurumudur. Teknik düzenlemelere uygunluğun zorunlu olduğu ürünler, 30 Ocak 2021 tarihli ve 43 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile belirlenmiştir (<https://lex.uz/ru/docs/5249376#5251048>). Karar kapsamında çevre, veteriner, sıhhi-epidemiolojik ve teknik uygunluk açısından farklı listeler oluşturulmuştur.

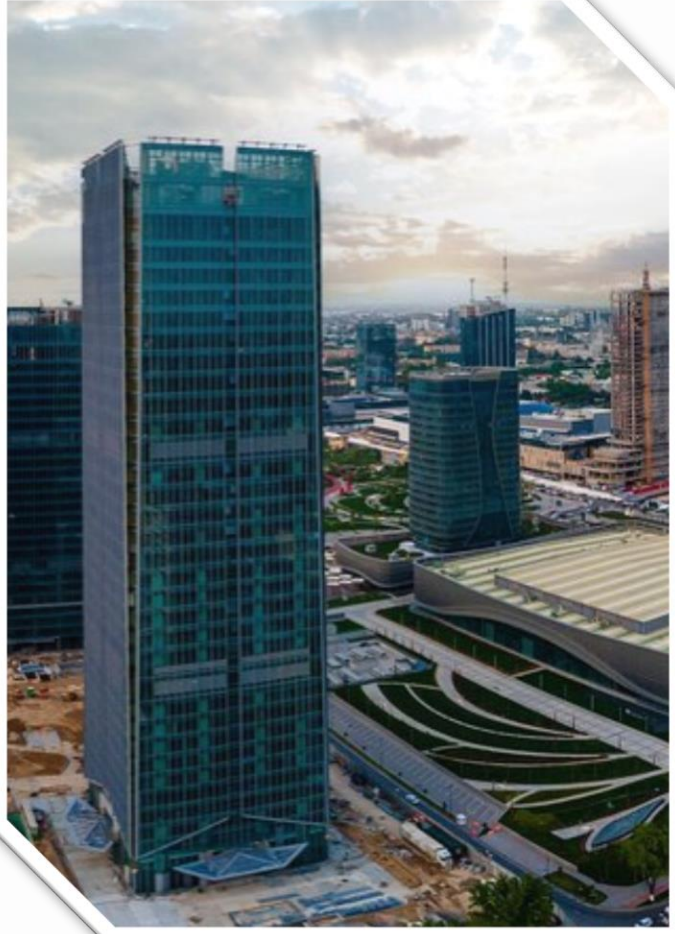
Özbekistan'da standartlar; ulusal, endüstri, teknik, işletme ve yabancı ülke standartlarını kapsar. Test ve sertifikasyon süreçleri, 84 akredite kuruluş ve Test ve Sertifikasyon Merkezi tarafından yürütülür (<https://akkred.uz/reestr?status=active-extended&typeOrgan=2>).

Zorunlu sertifikasyona tabi ürünler arasında reaktör, kazan, elektronik, oyuncak, giyim, gıda, içecek, tütün, metal ve plastik ürünler, ham petrol ve petrol ürünleri, gübre, kozmetik ve tekstil ürünleri bulunur.

Belirli ürünlerin ithalatı, ilgili bakanlık ve kurumlarca akreditasyona tabidir. Örnek: Sağlık Bakanlığı ilaç laboratuvarlarını, Kültür Bakanlığı ses ve film ürünlerini akredite eder.

Bazı ekonomik faaliyetler lisans gerektirir (ör. narkotik, ilaç, patlayıcı, petrol ürünleri, tıbbi cihazlar). Lisanslar hem ithalat izni hem de gümrük işlemleri için zorunludur. Askeri ve stratejik ürünler, radyoaktif maddeler ve kıymetli metaller için özel ithalat lisansı gerekir.

Tüketim mallarında menşe şahadetnamesi, üretici bilgisi ve ambalajda menşe ülke etiketlemesi zorunludur; askeri ürünlerde de teknik düzenlemelere uygun etiketleme yapılmalıdır.

Pazara Giriş Yolları

Özbekistan'da fikri mülkiyet hakları, Devlet Gümrük Komitesi, Fikri Mülkiyet Ajansı ve Antimonopol Komitesi tarafından korunmaktadır. Fikri Mülkiyet Ajansı marka ve menşe yeri adlarının tescilini yapar, başvuruları kabul eder ve resmi sitede yayınlar. İhlaller Antimonopol Komitesi aracılığıyla incelenir ve gerekirse yargı yoluna gidilebilir. Hak sahipleri, haklarını Devlet Gümrük Komitesi'nin siciline kaydettirerek gümrükte korunmasını sağlayabilir. Başvurular, marka görseli, mal/hizmet listesi, coğrafi ve üretim bilgileri gibi temel belgeleri içerir.

Özbekistan'ın 37 milyonluk nüfusunun yaklaşık yarısı Taşkent ve Fergana Vadisi'nde yoğunlaşmıştır. Taşkent, en yüksek satın alma gücüne sahip şehirdir; Semerkand, Buhara ve Navoi diğer önemli şehirlerdir. Ülke kara yollarıyla uluslararası pazarlara bağlanır. En büyük rota, Kazakistan üzerinden Uzak Doğu Rusya ve Çin'e uzanan Doğu rotasıdır. Kuzey ve Batı yolları Rusya ve Avrupa'ya, Güney rotası İran ve Pakistan limanlarına ulaşır. Ülke denize kıyısı olmayan "double landlocked" bir ülkedir, ithalat karayolu ve demiryolu ile yapılır.

Özbek tüketiciler Türk mallarına olumlu bakmakla birlikte, fiyat en önemli faktördür. Çin ürünleri de rekabetçidir. Ürün ve firma tanıtımı için Rusça broşür ve kataloglar, fuar katılımı, sektör kuruluşları ve kamu kurum ziyaretleri pazara girişte önemlidir. Ürünler Özbek dilinde olmalı ve ürün adı, üretici bilgisi, içerik ve son kullanma tarihi, varsa kullanım kılavuzu ve uyarılar etikette yer almalıdır. Ülke içinde sonradan etiketleme yapılmasına izin verilmez.

Kamu alımları Kanunu, devlet müşterileri, ihale katılımcıları, yüklenici ve satın alma komisyonu gibi tarafları tanımlar. Tedarik prosedürleri özel bilgi portalı üzerinden yürütülür. Yabancı firmalar, Özbek kayıtlı olmadıkları sürece devlet ihalelerine katılamaz. Onaylanmış satın alma usul formları: elektronik satın alma, ters açık artırma, rekabetçi teklif, kamu ihalesi ve tek tedarikçi kamu alımlarıdır.

Özbekistan'da devlet ihaleleri kapsamında fırsatlar şunları kapsar: telekomünikasyon ekipmanı (Uztelecom, demiryolu, kolluk kuvvetleri), enerji üretimi ve iletim ekipmanı, petrol ve gaz endüstrisi malzemeleri, bilgi ve iletişim teknolojisi donanım ve yazılımları, ticari araçlar (kamyon, otobüs, ambulans, tren ve vagonlar), inşaat ekipmanları (vinç, beton taşıyıcı, vakum makineleri) ve hastaneler ile klinikler için tıbbi ekipman.

Özbekistan'da İş Kültürü

Özbekistan, tarihi İpek Yolu üzerinde yer alır ve Semerkant ile Buhara gibi turistik merkezlere ev sahipliği yapar. Ülke, ekonomik ve toplumsal anlamda modernleşme ve serbestleşme sürecindedir.

Selamlaşma genellikle el sıkışarak yapılır; yaşça veya statüce büyük olanlar önde olmalı, sağ el sıkılırken sol el göğse konabilir. Samimi kişiler arasında kucaklaşma da yaygındır. "Selamün aleyküm" selamı yaygındır; karşılığı yaş veya makam üstünlüğüne göre verilir. İş görüşmelerinde kartvizit değişimi önemlidir ve masada görüşme boyunca tutulmalıdır. Başlangıçta resmi hitap ("siz" ve soyadı) kullanılır, samimiyet sonrası "aka" eklenebilir.

Vücut dilinde sağ elin göğse konması saygı göstergesidir, otururken bacak bacak üstüne atmamak ve yüksek sesle konuşmamak tavsiye edilir.

Özbek şirketleri genellikle küçük ve bölünmüş yapıda olup gerçek karar vericiler resmi evrakta görünmeyebilir. Yabancı firmalar aracı kullanarak daha hızlı ve güvenli iş yapabilir. Ticari işlemler sözleşmeye dayanır ve yerleşik ofis/temsilci güven artırır. Çalışanların hem Özbekçe hem Rusça bilmesi önemlidir. Resmi toplantılar yuvarlak veya U şeklinde masalarda yapılır ve görüşmeye başlamadan önce kısa sohbet edilir. Pazarlık kültürü yaygındır ve verilen işin akıbetinin sorulması önemlidir.

Kıyafet iş görüşmelerinde resmi olmalıdır; erkekler takım elbise ve kravat, kadınlar klasik pantolon-gömlek tercih eder. Spor veya abartılı kıyafet ciddiyetsizlik olarak algılanır.

Hediye değişimi ilk görüşmede zorunlu değildir ancak hoş karşılanır; toplantılarda hiyerarşiye uygun, şık paketlenmiş tatlı, ofis malzemesi, el sanatı veya şirket logolu hediyeler tercih edilir.

Yerel sözleşmeler yasal olarak Özbek somu üzerinden yapılmalı, ancak vatandaşlar ticarete genellikle ABD dolarını kullanır. Döviz çıkışı belirli kurallara tabidir ve serbest çıkış limitleri küçüktür.

Pasaport ve Vize İşlemleri

- Diplomatik, Hususi, Hizmet ve Umuma Mahsus Pasaport Hamilleri vizeden muaftır.
- Vatandaşlarımızın Özbekistan'a geldiklerinde 3 gün içinde otelde veya yabancılar polisine başvurarak geçici ikamet kayıtlarını yaptırmaları önem arz etmektedir.
- [Daha fazla bilgi için tıklayınız.](#)

Ticaret Müşavirlikleri ve Ateşelikler

TAŞKENT

Suavi ÖNAL

Ticaret Başmüşaviri

Ahmet Melih HORATA

Ticaret Müşavir Yardımcısı

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor

Akademik Yahya Gulomov Küçesi No: 87 TASHKENT / UZBEKISTAN

Tel : 00 998 71 233 2919

IP Tel : 0 312 204 81 06

Fax : 00 998 71 233 91 76

E-Mail : taskent@ticaret.gov.tr

2025 Yılı Destek Kapsamına Alınan Yurtdışı Fuarlar

FUAR ADI	KONUSU	BAŞLANGIÇ TARİHİ	BİTİŞ TARİHİ	ŞEHİR
MEBELEXPO ÖZBEKİSTAN 2025	AĞAÇ/ORMAN ÜRÜNLERİ MOBİLYA VE TEKNOLOJİLERİ	25.02.2025	27.02.2025	TAŞKENT
UZBUİLD 2025	YAPI/İNŞAAT ÜRÜNLERİ VE TEKNOLOJİLERİ	25.02.2025	27.02.2025	TAŞKENT
AGROWORLD UZBEKISTAN 2025	TARIM, TARIM TEKNOLOJİLERİ, HAYVANCILIK	11.03.2025	13.03.2025	TAŞKENT
AQUATHERM TASHKENT 2025	İklimlendirme	7.10.2025	9.10.2025	TAŞKENT

- Kasım 2025 tarihi itibariyle Ticaret bakanlığı tarafından 2025 yılında ilgili ülkede destek kapsamına alınmış fuar listesidir.
- T.C. Ticaret Bakanlığı tarafından 2025 yılında destek kapsamına alınmış olan **güncel** fuar listesinin tamamına ulaşmak için [tıklayınız.](#)

Site Adı	Site Linki
	https://ticaret.gov.tr/
	https://www.trademap.org/
	https://kolaydestek.gov.tr/
	https://www.doingbusiness.org/
	https://www.kolayihracat.gov.tr/

DOĞU ANADOLU İHRACATÇILAR BİRLİĞİ İHRACAT BİLGİ MERKEZİ

Daha fazla bilgi için;

WEB SİTESİ: <https://www.daib.org.tr/>

SOSYAL MEDYA: [ihracatdaib](#)

MOBİL UYGULAMA:

**KASIM
2025**